

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

המדת ימים HEMDAT YAMIM

פרשת השבוע ויצא תשע"ט

איך פוגעים במלאכים?

הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

סוגיית המלאכים שליוו את יעקב לאורך כל הדרך, נדונה בדברינו לפרשת ויצא תשס"ז ולפרשת ויצא תשס"ז. נמשיך לברר סוגיא זו מהיבט נוסף, וננסה להבין גם כיצד דוד המלך המשיך את דרכו של יעקב אבינו? אותם ביטויים פותחים וסוגרים את פרשתנו. בתחילת פרשת ויצא מופיע:

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע (מן הדרום) וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה: וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָּא הַשָּׁמַשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׁם מֵרָאשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא: וַיַּחְלֶם סֵלֶם מָצָב אֶרְצָה וְרָאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמֶימָה וַהֲגָה מִלֶּאכִי אֱלֹהִים עָלָיו וַיֵּרֶד בּוֹ" (בראשית כ"ח יב).

סוגרים את הפרשה הפסוקים הבאים:

"וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדֶרֶכּוֹ (מחרן דרומה) וַיִּפְגַּע בּוֹ מִלֶּאכִי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כְּפָאֶשׁ רָאִם מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֶה" (בראשית ל"ב ג).

הזכרנו כבר כי המלאכים ליוו את יעקב בכל אשר פנה. הבאנו גם את המחלוקת אם מלאכים הם יצורים פלאיים או שהם שליחים מעולם הטבע, של הקב"ה.

כל אחת מהדעות תסביר באופן אחר את הביטוי פגיעה.

הדעה הראשונה מופיעה במדרש הבא: "יעקב תקן תפלת ערבית - שנאמר **ויפגע** במקום וילן שם, ואין פגיעה אלא תפלה, שנאמר ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל **תפגע** ב" (ברכות כו ע"ב).

הדעה השנייה תסביר פגיעה כפגיעה, כפי שמופיע במקור הבא: "אמר ר' יוסי בן קיסמא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ו**פגע** בי אדם אחד, ונתן לי שלום" (מסכתות קטנות מסכת כלה רבתי פ"ה ה"ט).

נציע עתה הצעה לפירוש המושג מלאך על פי הדעה השנייה: **מלאך** משמעותו מי שעושה **מלאכה**.

כל פרשת ויצא מתחילתה ועד סופה, באה ללמדנו את העיקרון הבא: אע"פ, שנראה במבט ראשון, שיעקב עבד אצל לבן ועשה את מלאכתו נאמנה כרועה צאנו, מבחינת האמת, הוא עשה את המלאכה, כפועל של הקב"ה, או במילים אחרות כמלאך.

יעקב אבינו, מלמד אותנו לדורות, מהי הדרך שיבור לו האדם. התשובה של פרשתנו היא: להכיר טובה, לעבוד ביושר ובמסירות אין קץ אצל מעבידך הנותן לך פרנסה. אבל כל זה מתוך ההבנה של האמת כי מה שנותן משמעות לחיים היא עבודת השם.

משמעותה של עבודת השם היא לעשות את מלאכתנו בעולם הזה כמלאכים של הקב"ה, תרתי משמע. כל עוד עבד יעקב אבינו אצל לבן ולא הייתה בזה סתירה לפעילותו כמלאך של הקב"ה, המשיך בכך יעקב והפך סמל לדורות באופן שבו שכיר צריך לעבוד אצל מעבידו. ברגע שהקב"ה הודיע ליעקב כי עליו לחזור: "וַיֹּאמֶר יַקֹּב אֶל יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלִמְוֹלְדֶתְךָ וְאָהֳרָה עִמָּךְ" (בראשית ל"א ג),

יעקב זימן את נשותיו ושיתף אותם במסר שקיבל מן המלאך: "וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלֶּאכִי הָאֱלֹהִים בְּחִלּוֹם יַעֲקֹב וְאָמַר הִנְנִי" (בראשית ל"א יא).

יעקב ונשותיו יצאו מיד בדרך אל ארץ ישראל, אל בית אל, כדי להמשיך את משימתם כמלאכים, בהמשך לחלום של יעקב בתחילת דרכו.

האישור לכך, כי אכן זו הדרך הנכונה, מופיע במילים האחרונות של הפרשה, בהגיעם למחנים. שם במחניים הם שוב פגעו במלאכי אלהים, הם המלאכים שעלו וירדו בסולם. הם זכו לכך שוב, מכיוון שנהגו כל ימיהם ולילותיהם כמלאכים העובדים ועושים את מלאכתם כעבדי השם.

בשבוע הבא נשתדל להבין מה עשה דוד במחנים.

הבה נתפלל כי נזכה לפעול גם בעולם הזה, מתוך השתדלות לזכות לעשות את מלאכתנו כמלאכים.

לע"נ
ר' אליהו כרמל ז"ל
נלב"ע
ח' באייר תשע"ו

לע"נ
הרב ישראל רוזן זצ"ל
נלב"ע
י"ג בחשוון תשע"ח

לע"נ
ר' מאיר ז"ל
בן יחזקאל שרגא
ברכפלד

לע"נ
מרת שרה ונגרובסקי ע"ה
בת ר' משה זאב
נלב"ע י' בתמוז תשע"ד

לע"נ
הרב אשר וסרטייל ז"ל
נלב"ע
ט' בכסלו תשס"ט

לע"נ
הרב שלמה מרזל זצ"ל
חבר הנהלת 'ארץ חמדה'
נלב"ע י' באייר תשע"א

לע"נ
הרב ראובן אברמן זצ"ל
חבר הנהלת 'ארץ חמדה'
נלב"ע ט' בתשרי תשע"ו

לע"נ
דוד צבי טרשנסקי ז"ל
בנם של יצחק ונעמי הי"ו
נלב"ע כ"ח באייר

לע"נ
אסתר שמש ע"ה
נלב"ע
כ' באב תשע"ז

לע"נ
מר שמואל שמש ז"ל
חבר הנהלת 'ארץ חמדה'
נלב"ע י"ז בסיוון תשע"ד

לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד

Eretz Hemdah

2 Bruriya St. POB 8178 Jerusalem 91080
Tel: 972-2-5371485 Fax: 972-2-5379626

ארץ חמדה, ע"ר

רח' ברוריה 2 ת.ד. 8178 ירושלים 91080
טל' 02-5371485 פקס: 02-5379626

www.erezthemdah.org info@erezthemdah.org

ניתן לקרוא את הדברים גם באתר האינטרנט

הלכה פסוקה

תקצירים מתוך פסקי דין - רשת בתי הדין 'ארץ חמדה גזית'

עורך: הרב הדיין עקיבא כהנא, חוקר במכון משפט והלכה בישראל.

תקפות התחייבות של עובד שלא להתחרות במעסיקו

"ארץ חמדה גזית" ירושלים / סיון תשע"א / תיק מס' 70052

דיינים: הרב יוסף כרמל-אב"ד, הרב סיני לוי, הרב אורי סדן

המקרה: התובע עבד כיועץ בחברה מסוימת. בשלב כלשהו החליטו להקים חברה אחרת בארה"ב, שפעילותה תהיה זהה לפעילות החברה בארץ, הוא השקיע כ-50 אלף דולר, והנתבעים השקיעו גם הם סכומי כסף. לאחר זמן מה הם הבינו שהחברה איננה מתפקדת כראוי, הוחלט שהתובע ייסע לארה"ב כדי לנהל את החברה שם. לאחר זמן מסוים הם הפסיקו לאשר לו לפעול בנכסי החברה, הוא תובע מהחברה ומהמנהלים שלה את שכרו בסך 15 אלף דולר, ועוד 68 אלף דולר עבור מניותיו שלטענתו התחייבו הנתבעים לקנות. כמו כן תבע קנס על איחור והוצאות משפט. מאידך החברה תבעה אותו על ניהול כושל שגרם לשיקול דעת מוטעה ושגרם להפסדים שלהם ולקנסות ממשרד המיסים האמריקאי. התובע השיב שהחברה לא הצליחה היא בגלל שלא ניתנה הזדמנות מספקת. כמו כן החברה תובעת שלא יתחרה עמה. בנוגע לתביעה על אי רכישת המניות, לטענתם ההצעה לא בשלה לכדי הצעה ממשיית.

פסק הדין: תביעת התובע נדחתה, על התובע להשיב לנתבעים את הטלפון הנייד והמחשב שברשותו השייכים לחברה, והוא זכאי להחזר אגרות והוצאות משפט בסך 4,357 ₪.

נימוקים בקצרה:

א. תוקף הצעת הרכישה של המניות

להלכה (ב"מ מח ע"א, רמב"ם מכירה א, א) מו"מ שנשאר בגדר 'דברים', אינו מחיל חובה משפטית, אלא רק חובה מוסרית. מאידך, יש תוקף מדין 'סיטומתא' להסכמה חוזית המחייבת לפי החוק והמנהג. אלא שהרא"ש (שו"ת יב, ג) סובר שדין 'סיטומתא' חל רק כשנעשה מעשה, ולא על ידי דיבור בלבד. במקרה שלנו אמנם רוב פרטי העיסקה סוכמו, אך לא נחתם דבר. בית הדין מכריע שהחובה אינו תקף גם לפי החוק משום שהיו חסרים בו פרטים מהותיים.

ב. רשלנות של עובד

הראשונים נחלקו כיצד לפרש את הגמרא בבבא קמא (צט ע"ב) שקובעת אחריות לנזק על העובד במקרה שעבד בשכר. לשיטת התוספות יש לחייב את העובד בדיני נזיקין אם היה ניתן להגדיר את מעשיו כ'קרוב לפשיעה'. ואילו לדעת הרמב"ן (ב"מ פב) יש לחייב את העובד רק כאשר יש הוכחה לפשיעה, ואין זה מדיני 'מזיק' אלא מדיני 'שומר שכר'. העילות לתביעת רשלנות לפי ההלכה הם: א. שינוי מדרישות המעסיק (עפ"י ב"ק קא ע"א, ושו"ע חו"מ שו, ג). ב. שינוי מהמנהג (תוספתא ב"ק י, כט ורמ"א חו"מ שו, ח) כמו מכירה בהקפה במקום שיש למכור במזומן. ג. חוסר מקצועיות (ב"ק צט ע"ב) - אדם שאינו מבין בתחום מסוים ועסק בו חייב לשלם על רשלנותו. במקרה שלנו התובע דיווח על מעשיו לנתבעים, אך הם החליטו שלא להניא אותו ממעשיו, לגבי הליקויים בעבודתו הנתבעים לא הוכיחו רשלנות.

ג. אחריות למניעת רווח

גם כאשר עובד חייב בנזקי המעסיק, הוא אינו חייב לשלם כאשר מדובר במניעת רווח, אלא אם כן אובדן הרווח הוא וודאי, דבר זה עולה מצד אחד מדברי התוספתא (ב"מ ד, כב) והירושלמי (ב"מ ה, ג) הקובעים שאדם פטור מלשלם רווחים צפויים לחבירו, ומאידך מהגמרא בב"מ (עג, ב) שאדם שקיבל על עצמו לקנות יין, אילו מניעת הרווח היא וודאית הוא חייב לשלם לו. הריטב"א מסביר שיש כאן דין 'ערב' בגלל שסמך עליו. והחתם סופר (ה, חו"מ קעח) מסביר שלדעת הריטב"א יש לחייב רק במקום בו הרווח הוא ודאי. במקרה זה אין וודאות שהתנהלות אחרת הייתה מביאה רווחים, ולכן אין לחייב על מניעת רווח. לעומת זאת בעניין הכשל מול רשויות המס בארה"ב, למרות שאכן יש כאן מחדל, הוא לא של התובע.

ד. הדרת התובע מהחברה וסגירת החברה

לנתבעים זכות להדיר את התובע מהחברה, משום שיש להם זכות החלטה שכזו. אין זה פוטר אותם מליידע את התובע כבעל מניות, על ההתנהלות הכספית של החברה. התביעה לקניית המניות נדחתה, כפי שנכתב לעיל.

ה. האם לעובד מותר להתחרות עם מעסיקו?

במקרה שלנו ישנם שתי שאלות: א. פרשנות ההסכם, אם הוא כולל גם תחרות בישראל, והשני אם יש למנוע לפי ההלכה תחרות בין עובד למעסיקו לשעבר.

החתם סופר (שו"ת ב, יור"ד ט) קובע כי אף שאין מניעה עקרונית לעובד להתחרות עם מעסיקו, אם היה ביניהם הסכם שכזה, הרי ההסכם תקף. זאת משום שזה חלק משכר פעולתו. השבט הלוי (ד, רכ) הוסיף שאם מדובר במידע ייחודי שהעובד נחשף אליו במסגרת עבודתו, הרי שיש איסור לעובד להתחרות במעסיקו תוך שימוש במידע זה. כדוגמא נביא את רשימת הלקוחות והוא הדין לכל מידע שאנשים מקפידים שלא יתגלה. לאור התקופה הארוכה שעברה מהאירוע, אין מקום לאסור על התובע לעסוק בתחום העסקי של הנתבעים. יש להוסיף שלפי פסיקת בית המשפט אין למנוע מעובד התחרות במעסיקו אפילו אם הוא עצמו חתם על חוזה כזה.

ו. הוצאות משפט

בית הדין מחייב את הנתבעים בהוצאות דיון שנערך בפני בית המשפט המחוזי, משום שהייתה קיימת בחוזה שבין הצדדים התניית בורות, וההתדיינות בבית המשפט, גרמה הוצאות לתובע.

חֶמְדַּת הָאֲנָצִיקְלוֹפֵדִיָּה הַתְּלֻמוּדִית

הפרשה באנציקלופדיה התלמודית

אין מערבין שמחה בשמחה

מבוסס על הערך: אין מערבין שמחה בשמחה, שבאנציקלופדיה התלמודית כרך א.

"מִלָּא שְׂבַע זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת" (כט, כז)

רש"י: גם את זאת – מיד לאחר שבעת ימי המסחה.

מהיכן לומדים זאת, משלמה המלך או מלבן הארמי? האם מותר לשאת אישה בחול המועד, בפורים ובשאר החגים?

מקור הכלל: כלל זה למדו מחנוכת בית המקדש, שלא עשאוה בחג הסוכות, שנאמר: מלכים א פרק ח וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בַּעַת הַהִיא אֶת הַחֹג וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבֹא חֻמֹּת עַד נָחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבַעַת יָמִים אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם (מלכים-א ח סה) שאף על פי שהיה לו לשלמה לדחות את שמחת ימי החנוכה לחג (מועד קטן ט א), כדי שלא יתבטלו ישראל ממלאכה כל כך זמן (תוסי' שם), או כדי שלא יתעכבו מבתייהם זמן רב, שהרי בחג בלאו הכי היו צריכים לעלות לרגל (עי' שיטה למו"ק שם ותוסי' הרא"ש שם), מכל מקום לא דחה לפי שאין מערבין שמחה בשמחה (מו"ק שם). ולא עוד אלא אפילו אם כבר נזדמנו לו שתי השמחות בזמן אחד, אין מערבין אותן, שלכך מורה יתור הפסוק: שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבַעַת יָמִים, אף על פי שכתוב אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם - להודיענו ששמחת חינוך לחוד ושמחת החג לחוד, ואין לערבן אפילו אם היו מזדמנים יחד (שם ורש"י).

בירושלמי (מו"ק פ"א ה"ז, והביאו הרמב"ם אישות פ"י ה"יד) למדו הדין ממקרא שבתורה (בראשית כט כז): מִלָּא שְׂבַע זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת (כאן), ולא השיא לו את שתייהן בשבוע אחד.

דין זה הוא מן התורה, שהרי למדנוהו מכתובים, וגזירת הכתוב הוא (תוסי' מו"ק שם וכתובות נו א; מגן אברהם ס"י תקמו ס"ק ד), וגזירת הכתוב הוא (תוסי' מו"ק שם). ויש אומרים שאינו אלא מדרבנן (ב"י אורח חיים ס"י תקמו); וכך כתב הרמב"ן על התורה בראשית שם, שהלימוד מִלָּא שְׂבַע זֹאת אינו אלא סמך בעלמא ממנהגי הקדמונים קודם מתן תורה. ואפילו אם הוא גזירת הכתוב, כתבו התוספות (מו"ק ח ב) שיש קצת טעם לדבר, שהיא דוגמת הדין שאין עושין מצות חבילות חבילות, שהיא לבו פנוי למצוה אחת ולא יפנה עצמו הימנה; ואף כאן בשביל שהיא לבו פנוי לשמחה שהוא חייב בה, לא יערב בה שמחה אחרת, שאינו שמח כראוי בכל אחת מהן (נמוק"י שם).

בנשואין: אין נושאים נשים בחול המועד לא בתולות ולא אלמנות (משנה מו"ק ח ב; רמב"ם אישות פ"י ה"יד; טור ושולחן ערוך אבן העזר סד ו), ולא מייבמים, מפני ששמחה היא לו (משנה שם), ואין מערבין שמחה בשמחה (גמ' שם; רמב"ם שם). ואין צריך לומר ביום טוב, שעיקר שמחת חג היא ביום טוב (מאירי שם).

יש אומרים שאף ראש השנה ויום הכפורים בכלל החגים, וחייבים בהם בשמחה, ויש בהם משום אין מערבין שמחה בשמחה (רב שר שלום גאון באוצר הגאונים למו"ק ס"י ט). אבל הטורי אבן (חגיגה ח ב) כתב שלפי ההלכה שאין אומרים בראש השנה ויום הכפורים בתפילה "מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון" (שו"ע אורח חיים תקפב ח), אין בהם דין זה של אין מערבין שמחה בשמחה. בשבת לא נאמר בה שמחה ואין בה משום אין מערבין שמחה בשמחה (שיטה מקובצת כתובות ז א).

בפורים נסתפק הכל בו אם מותר לישא אשה, שאפשר שלא אמרו אין מערבין שמחה בשמחה אלא בחגים של תורה, אבל פורים אינו אלא מדברי קבלה; או שמא חכמים עשו חיזוק לדבריהם כשל תורה. ולהלכה נחלקו הפוסקים: השולחן ערוך (או"ח תרצו ח על פי תשובת הרשב"א) מתיר, והמגן אברהם והפרי חדש אוסרים. והכתב סופר (או"ח ס"י קלח) כתב שהדבר תלוי במקורות הדין: אם הלמוד הוא מחנוכת הבית של שלמה, יש לומר שלא מצינו אלא בשמחה של תורה, אבל לא בשמחה של דבריהם; אבל אם למדים מ"מלא שבוע זאת", הרי שמחת שבעת ימי המשתה אינה אלא מדרבנן, ובכל זאת הקפיד שלא לערב שמחה בשמחה. וכתב השערי תשובה (או"ח שם ס"ק יב) שבמדינות אלו נהגו להתיר.

שאר שמחות: מותר לעשות ברגל סעודת ברית מילה וכן סעודת פדיון הבן, לפי שאין נקראת שמחה אלא סעודת נשואין (תוסי' מו"ק ח ב; שו"ע או"ח תקמו ד, ועי' ברש"י על הרי"ף שסובר שדוקא למי שלומד מהפסוק וְשִׂמְחָתָּ בְּחֻנֵּךְ ולא באשתך אין איסור בשאר שמחות שלא באשתו). ואפילו במילה שלא בזמנה ופדיון הבן שלא בזמנו מותר (שם). במילה אמרו טעם נוסף, שיש צער לתינוק ואין זו שמחה, שהרי מפני כן אין מברכים אז שהשמחה במעונו (עי' כתובות ח א. תוסי' מו"ק שם).

לע"נ

מרם ריגלר ע"ה

רעייתו של ד"ר מיכאל ריגלר הי"ד
נלב"ע אייר תשע"ח

לע"נ

רבי יעקב ז"ל

בן אברהם ועיישה וחנה
בת יעיש ושמחה סבג

לע"נ

חיים משה בן

קוקה יהודית כהן ז"ל
נלב"ע ז' בתשרי תשע"ה

לע"נ

סוזי בת עליזה

כהן ז"ל
נלב"ע כ"ד בחשוון תשע"ח

לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד

Prague, Czech Republic

פראג, צ'כיה
טבת, ה'תשנ"ו

דין פירצה שיש בה יותר מעשר אמות ובאמצעה עמוד של תמרור או רמזור

שאלה

האם עמוד שעליו תמרור או רמזור מבטלים פרצה שיש בה למעלה מעשר אמות. הפרצה כרגע היא בת יב אמות ואם העמוד יחלק אותה הרי שישארו רק ו אמות מכל צד. העמוד עצמו רוחבו פחות מטפח. האגרות משה בחלק או"ח ח"ב סימן פט מתיר לסמוך על ביתן השומר באמצע פרצה אע"פ שאינו עשוי לדירה.

תשובה

רמזור, תמרור או עמוד-חשמל אינם יכולים לבטל פירצה בת יותר מעשר אמות¹, אף אם יש במחיצה משני צדדיה "עומד מרובה על הפרוץ"².

¹ הגמ' בעירובין (י ע"ב) אומרת במפורש שאין זה מועיל, כי "אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה". וכן פסק מרן בשו"ע (סי' שסג סעיף לד).

² בעל "אגרות משה" מחדש שבית-שומר של פחות מד' אמות העומד באמצעו של שער שרוחבו יותר מ" אמות, כך שבכל צד שלו יש פחות מ" אמות, ויש שם כותל גדול משני צדדי השער, לא נגיד "אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה", ולכן פירצה זו תיחשב לפירצה של פחות מ" שאינה אוסרת. עיקר חידושו מבוסס על ההנחה שקודם כל אנו בודקים, אם יש שם "עומד" מרובה, בלי שיקולי "אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה", ואם אמנם ה"עומד" מרובה, או אז נראה את הפרצות כסתומות, ולא נגיד "אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל".

ב"חזון איש" (או"ח סי' ס"ק א) מבואר שלא כשיטתו של "אגרות משה", אלא שאף אם נמדוד ה"עומדים", יהיה "עומד מרובה", נאמר "אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה". וכשיטתו מבואר בחי' הר"ן (עירובין טז ע"א) וזה לשונו: "ומסתברא דכל היכא דאמרין, אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה, העומד נחשב כפרוץ ומצטרף להיות פרוץ מרובה על העומד, וכן נמי אם בין שתי הפרצות והעומד שביניהם הוא יותר מעשר, חשבינן לה להך מחיצה נפרצה יותר מעשר דמבטל ליה לגמרי משמע", עכ"ל. ויעויין עוד ברשב"א (י ע"ב ד"ה שמעת מינה) שמשמע ממנו, שאין העומד מצטרף לי, אך אינו מונע משתי הפרצות להצטרף היכא דאמרין אתי אורא, יעוי"ש.

אך על כל פנים לענ"ד כאן יש לומר גם לדעת "אגרות משה" שאינו ממעט בפירצה, שהרי הקשה על דבריו מתוס' בעירובין (ב ע"ב ד"ה בין) שכתבו, שבפתח שער החצר אתי אורא ומבטל לעמודים, ותירץ שהעמודים לא נעשו למחיצה אלא רק לתלות בהם את המסך, ואם כך, פשוט שכאן תמרור, רמזור או עמוד-חשמל לא נעשו למחיצה, ולכן נגיד בהם אתי אורא. ועוד שהביא מתוס' ישנים שכתבו, שצריך מקום חשוב כדי שלא נגיד "אתי אורא" מדאורייתא, ותו"י ביארו שמקום חשוב הוא אמה, והוא ביאר על-פי דבריו ברש"י (טז ע"א ד"ה כנגד העומד) שמקום חשוב הוא ד' טפחים. אך כאן בעמוד-חשמל, רמזור או תמרור אין ד' טפחים, ולכן נראה מ"אגרות משה" שלא הקל בכגון זה אפילו אם נעשה למחיצה, וכל שכן כאן שלא נעשה למחיצה. ובהא נחתין וסלקין שאין התמרור, עמוד-חשמל ורמזור ממעטים את הפירצה בת יותר מ" אמות, אף-על-פי שיש משני צדדיה כתלים שהם "עומד מרובה" לפירצה יותר מ".

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרדיך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

חברי הועדה המייעצת:

הרב זלמן נחמיה גולדברג
הרב נחום אליעזר רבינוביץ
הרב ישראל רוזן

מתפללים לרפואתם השלימה של:

אליעזר יוסף בן חנה ליבא
מאיר בן דינה ציפורה
ליליאן בת פורטונה
נחמה צביה בת שושנה בריינא

רועי משה אלחנן בן ג'ינה דבֶּרָה
יאיר מנחם בן יהודית חנה
רבקה רינה בת גרונה נתנה
איילת חן בת שולמית
בתוך שאר חולי עם ישראל

יוסף (יוסי) בן חנה
דוד חיים בן רסה Rassa
מאירה בת אסתר
יפה בת רחל יענטע